

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6532/2023
23.04.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Србислав Стојановић, адвокат из ..., против противника предлагача ЈП „ЕПС“ Београд, Огранак „ТЕ-КО Костолац“, Костолац, ради одређивања накнаде за експроприсане засаде, одлучујући о ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Пожаревцу Гж 10/21 (2014) од 03.11.2022. године, у седници одржаној 23.04.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија предлагача изјављена против решења Вишег суда у Пожаревцу Гж 10/21 (2014) од 03.11.2022. године.

Образложење

Решењем Основног суда у Пожаревцу Р1 64/19 од 03.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог предлагача да му противник предлагача исплати износ на име накнаде за усев луцерке на кат. парцели .. КО ..., као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачу исплати износ од 1.972.300,00 динара на име вредности 110 комада садница ораха на кат. парцели .. КО

Виши суд у Пожаревцу је, решењем Гж 10/21 (2014) од 03.11.2022. године, ставом првим изреке, укинуо решење Основног суда у Пожаревцу Р1 64/19 од 03.09.2020. године. Ставом другим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачу исплати износ од 1.668.150,00 динара на име вредности 110 комада садница ораха на кат. парцели .. КО Ставом трећим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 70.500,00 динара.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, предлагач је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијано решење у смислу члана 408. Закона о парничном поступку у вези са чланом 420. став 1. и 6. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени

гласник РС“, бр. 72/11... 10/23-други закон) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр. 25/82, 48/88, „Службени гласник РС“, бр. 46/95... 106/15), Врховни суд је оценио да ревизија предлагача није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Без утицаја је указивање на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да ова повреда не представља ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Одељења за имовинско – правне, комуналне послове и саобраћај Градске управе Града Пожаревца од 30.07.2013. године, усвојен је предлог за експропријацију у корист Републике Србије, а за потребе противника предлагача, као корисника експропријације и експроприсана је кат. парцела ..., површине 4.66,29 хектара КО ..., власништво предлагача са уделом од ½. По правноснажности овог решења, 13.05.2014. године комисија корисника експропријације је изашла на предметну парцелу у циљу утврђивања стања на истој. Констатовано је да дужи низ година није вршена никаква обрада земљишта, нити је вршено уништавање корова, услед чега је парцела у целокупној површини у потпуности закоровљена коровима различитих врста, чија висина местимично износи преко 2 метра. На јужној половини парцеле уочене су преостале саднице ораха засађене у јесен 2010. године, које су због запуштености земљишта и самог засада знатно пророђене, неуједначеног стања и развијености. Утврђено је да укупан број преосталих садница ораха, старости до 3 године, износи 110 комада. Констатовано је и то да су на површини од 19,88 ари западног дела јужне половине парцеле почетком 2013. године обављене истражно – геолошке радње, бушење терена, те да на истој нема никаквих садница. Између предлагача и корисника експропријације није постигнут споразум о накнади за експроприсано земљиште и за биљне засаде. Делимичним решењем донетим у овом поступку утврђена је накнада за експроприсано земљиште. Према налазу и мишљењу судског вештака, вредност 110 засада ораха старости 3 године износи 3.336.300,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је применом члана 45. став 2. Закона о експропријацији у вези са одредбом члана 134. став 1. и 137. став 1. Закона о ванпарничном поступку, одредио накнаду за стабла ораха, сагласно сувласничком уделу предлагача на експроприсаној парцели. Потраживана накнада за засејану луцерку није досуђена, јер предлагач није доказао да је у време доношења решења о експропријацији односно правноснажности тог решења, на парцели била засејана луцерка.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Према одредби члана 45. Закона о експропријацији („Службени лист СРЈ“, бр. 16/01, „Службени гласник РС“, бр. 23/2001 са изменама и допунама), накнада за експроприсани виноград или воћњак који даје плодове одређује се тако што се одреди обештећење за земљиште према члану 42. овог закона, па се том износу дода тржишна цена неамортизованих инвестиција уложених за подизање и одржавање таквог винограда или воћњака и износ чистог приноса који би тај виноград или воћњак дао, с обзиром на своју старост и плодност, за онолико година колико је потребно да се

подигне и да ступи у пуну родност нов виноград или воћњак (став 1); накнада за експроприсани млад виноград или воћњак који не даје плодове одређује се тако што се одреди накнада за земљиште према члану 42. овог закона, па се томе дода вредност инвестиција уложених за његово подизање и износ чистог приноса који би се остварио за онолико година колико је тај виноград или воћњак стар до тренутка експропријације (став 2).

Одредбом члана 52. истог закона, прописано је ранији сопственик има право да скине усеве и убере плодове са експроприсаног земљишта (став 1); ако ранији сопственик није био у могућности да скине усеве или убере плодове, услед тога што је кориснику експропријације дозвољено да отпочне радове пре скидања усева или убирања плодова, ранији сопственик има право на накнаду за усеве или плодове према тржишној цени, по одбитку потребних трошкова које би имао од жетве или бербе (став 4).

У конкретном случају, преллагачу коме је извршена експропријација катастарске парцеле .. КО ..., на којој је сувласник са идеалним делом од $\frac{1}{2}$, припада право на накнаду за засаде 110 стабла ораха старости 3 године, а које стање је утврђено према записнику сачињеном по правноснажности решења о експропријацији. Предлагачу не припада потраживана накнада за луцерку, будући да није доказао да је на предметној катастарској парцели у тренутку експропријације луцерка била засејана.

По оцени Врховног суда, наводима ревизије се не доводи у сумњу закључак другостепеног суда да предлагачу припада накнада само за 110 стабала ораха на експроприсаној непокретности. Накнада за засаде одређује се према стању које постоји у тренутку експропријације, па се неосновано предлагач позива на службену белешку сачињену од стране комисије корисника експропријације 10.11.2010. године, којим је констатовано да на јужном делу предметне парцеле постоји 2.166 новозасађених садница ораха да је по изјави предлагача засејана луцерка.

Неосновано се предлагач у ревизији позива на решење Министарства финансија и привреде од 15.01.2013. године, којим је усвојен предлог корисника експропријације и дозвољено му на предметној парцели вршење привремених радњи, ради реализације пројекта геолошких истраживања лежишта угља на површини од 15 ари у трајању од 60 дана. Ревидент сматра да је приликом одређивања накнаде за засаде требало узети у обзир и стабла ораха која су се налазила на површини на којој су ти радови извођени.

Наиме, реч је о припремним радњама које су кориснику експропријације одобрене од стране надлежног министарства у смислу члана 23. Закона о експропријацији. Сходно тој одредби, власнику парцеле у том случају припада посебна накнада у смислу члана 55. Закона о експропријацији, која се одређују у висини и на начин за установљење закупа, с тим што се као основ рачунања обештећења узима време трајања привремених радњи и време за довођење у првобитну функцију или функцију будуће намене. Такође, у смислу члана 54. Закона о експропријацији (став 4), сопственику земљишта би припадала и накнада стварне штете ако је установљењем закупа њему нанета стварна штета. Међутим, наведене накнаде нису предмет овог поступка, већ је предмет накнада за засаде на експроприсаној непокретности.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије, али како се њима не доводи у сумњу правилност и законитост донете одлуке, ти наводи нису посебно образложени.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци решења.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић